

הקרקעות שאין נשבעין עליהם !

ומדייקת הגמרא: **טעמא דפטור** כאשר תבעו **כלים** וקרקעות והודה באחד מהם וכפר בשני, משום דקרקע לאו בת שבועה היא, כיון שאין נשבעין על הקרקעות.

הא תבעו כלים וכלים משני מינים והודה באחד וכפר בשני, שהרי זה דומיא לתביעה דכלים וקרקעות והודה לו במין אחד מתוך השניים שחייב !

כיון שרק בכלים וקרקעות פטור, מן הטעם הנ"ל שאין נשבעין על קרקעות. אולם כאשר אין טעם זה, וכגון בכלים — נשבעים. ומוכח שהודאה במין אחד מתוך תביעת שני מינים — מחייבת !

ודוחה הגמרא: לא, הוא הדין דאפילו כלים וכלים משני מינים נמי פטור אם הודה רק באחד מהם, והא דקתני כלים וקרקעות ולא כלים וכלים, הא קא משמע לן דכי הודה במקצת כלים חייב שבועה אף על הקרקעות!

ומקשה על זה הגמרא: מאי קא משמע לן בדין זה שאם הודה במקצת כלים חייב שבועה אף על הקרקעות,

האם בא להשמיענו את הדין שזוקקין

ונדייק מדברי רבנן הפוטרים: **טעמא דטענו** הטיין והודה לו בשעורין הוא דפטור. אבל, הא אם תבעו גם הטיין וגם שעורין והודה לו באחד מהן, חייב? ומוכח מדברי רב נחמן אמר שמואל.

ודוחה הגמרא: לא! אין זו ראייה לדבריו. אלא הוא הדין דאפילו תבעו הטיין ושעורין והודה לו באחד מהם נמי פטור,

והאי דקמפלגי רבנן ורבן גמליאל בתבעו הטיין והודה לו בשעורין, ולא נחלקו בתבעו חטיין וגם שעורין, כדי להודיע כחו דרבן גמליאל שמחייב שבועה אפילו אין ההודאה ממין הטענה כלל.

תא שמע [לדבריו של רב נחמן אמר שמואל]: **טענו כלים וקרקעות**, הרי שאם הודה בכלים וכפר בקרקעות. או הודה בקרקעות וכפר בכלים — פטור,

מ-ב

וכן אם הודה במקצת קרקעות פטור כיון שאין נשבעין על הקרקעות. [כפי שיבואר לקמן בגמרא מב ב] ואף הודאה במקצת על קרקעות, אינה מביאה לידי שבועה.

אבל אם הודה במקצת כלים — חייב שבועה אף על הקרקעות. כיון שמגלגלין את חיוב השבועה מהכלים שעליהם נשבעין, אף על

על כרחך שאין הוא מתחייב על פי עצמו, ואם כן היאך משביעים אותו שבועת מודה במקצת?

והגר"א וסרמן [קובץ ביאורים בבא קמא אות י"ט, וכן תירץ בחידושי הרי"מ], ביאר שהפטור מדמי שעורין הוא משום מחילת התובע, כיון שתבעו חטיין ולא שעורין, הרי שמחל לו מכל מה שלא תבעו, ואינו רוצה ממנו אלא מה שתובעו. ומחילה זו, אינה חלה רק מחמת

יכול להעז פניו בכאי גונא ולכן משביעין אותו. [ועי"ש בבית הלוי בכל דבריו בסוגיא]

אולם ביותר הקשה הקצות החושן [סימן ד'] מדברי רש"י בקידושין סה שכתב דהודאת בעל דין כמאה עדים דמי ילפינן מ"כי הוא זה". וכונתו, שאם לא האמינה התורה את המודה, הרי לא היתה מחייבת אותו שבועה. והנה, כיון שסובר רבן גמליאל שפטור אף מדמי שעורין,